

ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ» ТА РОЗКРИТТЯ ЙОГО СУТНОСТІ

TRANSPARENCY CONCEPT «FINANCIAL CONTROL» AND DISCLOSURE OF ITS SATISFACTION

УДК 338.58:65.014

Великий Ю.М.

к.е.н., професор,
професор кафедри фінансів і кредиту
Харківський інститут фінансів
Київського національного
торгівельно-економічного університету

Косарева І.П.

к.е.н., доцент,
завідувач кафедри фінансів і кредиту
Харківський інститут фінансів
Київського національного
торгівельно-економічного університету

Багіров Ахмед Джагал огли

студент
Харківський інститут фінансів
Київського національного
торгівельно-економічного університету

У статті розглянуто та систематизовано теоретичні підходи до визначення фінансового контролінгу та необхідність його реалізації на підприємстві. Обґрунтовано етимологію поняття контролінгу (ураховуючи існування двох історично сформованих шкіл «контролінгу» – англо-американської і континентальної європейської, визначено, що погляди вітчизняних науковців базуються переважно на концептуальних засадах європейської). Фінансовий контролінг виділено як складну систему, яка може бути поділена на підсистеми оперативної-тактичної, стратегічної, організаційно-методичної. Систематизований перелік функцій фінансового контролінгу як основи впровадження і реалізації на підприємстві системи фінансового контролінгу. З метою ефективного використання контролінгу загалом як системи і зокрема підсистеми фінансового контролінгу проаналізовано функції фінансового контролінгу та визначено необхідність їх застосування на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: контролінг, фінансовий контролінг, управлінські рішення, управлінський облік, система, елемент, процес та концепція, функція, аналіз, стратегія, планування.

В статье рассмотрены и систематизированы теоретические подходы к определению

финансового контроллинга и необходимость его реализации на предприятии. Обосновано этимологию понятия контроллинга (учитывая существование двух исторически сложившихся школ «контроллинга» – англо-американской и континентальной европейской, определено, что взгляды отечественных ученых базируются преимущественно на концептуальных основах европейской). Финансовый контроллинг выделено как сложную систему, которая может быть разделена на подсистемы оперативной-тактической, стратегической, организационно-методической. Систематизированный перечень функций контроллинга, как основы внедрения и реализации на предприятии системы финансового контроллинга. С целью эффективного использования контроллинга в целом как системы и в частности подсистемы контроллинга проанализированы функции финансового контроллинга и определена необходимость их применения на отечественных предприятиях.

Ключевые слова: контроллинг, финансовый контроллинг, управленческие решения, управленческий учет, система, элемент, процесс и концепция, функция, анализ, стратегия, планирование.

In the article the theoretical approaches to the definition of financial control and necessity of its realization at the enterprise are considered and systematized. The etymology of the notion of controllers (based on the existence of two historically formed schools of "controlling" - Anglo-American and continental European, it is determined that the views of domestic scholars are based mainly on the conceptual basis of European). Financial control is highlighted as a complex system, which can be divided into operational, tactical, strategic, organizational and methodical subsystems. Most researchers, the main reason for the emergence of controlling called the need to systematically integrate all aspects of the management process within the enterprise. In this regard, controlling is intended to provide a methodological and organizational basis to support the main functions of management activities in the enterprise (analysis, forecasting, planning, accounting, control). A systematic list of functions of financial control, as the basis for the introduction and implementation of financial control system in the enterprise. The types of controlling are considered, which can be classified not only by the principle of coverage (strategic and operational), but also by directions of activity - controlling marketing, logistics, investments, innovative processes and financial control. At the same time, financial control is interpreted as a system of information support for the coordination of all management subsystems, which involves the use of methods and procedures for budgeting, strategic planning, management accounting, financial diagnostics, investor relations, risk management and internal control, which are collectively oriented towards improving the efficiency of financial-economic decisions and an increase in the value of the company. In order to effectively use the controlling system as a whole, and in particular the subsystem of financial control, the functions of financial control are analyzed and the need for their application at domestic enterprises is determined. It has been determined that a significant number of functions facilitates the more effective use of financial control in the enterprise, which should be used in combination with the general management functions of planning and forecasting, analysis, control, etc.

Key words: controlling, financial control, management decisions, managerial accounting, system, element, process and concept, function, analysis, strategy, planning.

Постановка проблеми. Розвиток економіки, особливо у складних кризових умовах, які нині є характерними для країни, вимагає використання таких методів, які би дали змогу без значних витрат вистояти в конкурентній боротьбі, досягати прибуткових результатів шляхом використання особливих підходів, методів управління, яким може стати контролінг, зокрема фінансовий контролінг. У зв'язку з цим розглянемо шляхи реалізації контролінгу, фінансового контролінгу на підприємствах і в організаціях країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою теоретичного розроблення і практичного впровадження підсистеми фінансового

контролінгу на підприємствах займалися зарубіжні та українські вчені: О.О. Терещенко, Т. Говорушко, І. Давидович, О. Ситняк, Н.В. Замятіна, М.М. Бердар, Г.П. Костенко, М.М. Коцупатрий, В.В. Папп та ін.

Постановка основного завдання. Головною метою статті є теоретичні підходи щодо визначення необхідності використання фінансового контролінгу в сучасних умовах розвитку економіки країни як інструменту укріплення фінансового стану підприємств різних форм власності та напрямів діяльності. Обґрунтовано основні функції фінансового контролінгу на підставі дослідження наукових публікацій. Фінансовий

контролінг є головним інструментом управління, за допомогою якого можна запобігти негативним явищам на підприємстві.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Істотним фактором, який зумовлює прийняття неправильних управлінських рішень, є відсутність на вітчизняних підприємствах системи контролінгу [8].

Поняття «контролінг» походить від латинських термінів «contra» і «rotulus» (франц. – «contrele», англ. – «counter-roullour») і в перекладі означає «зустрічна роль». Контролінг (від англ. to control – контролювати, керувати, регулювати) – функціонально відокремлений напрям економічної роботи на підприємстві, пов'язаний з реалізацією фінансово-економічної функції в менеджменті для прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень [8; 12].

Далі ці автори цитують Д. Хан, який вказує, що першою спробою вирішувати завдання управління за допомогою ідей контролінгу вважають введення у XV ст. при дворі англійського короля посади «countrollour», до обов'язків якого входило відображення і контроль грошових потоків [8; 14, с. 108].

Контролінг вперше був запроваджений на підприємствах США на межі XIX та XX століть, спочатку розглядався як система підтримки прийняття управлінських рішень і був сконцентрований переважно на фінансових питаннях. Незважаючи на англомовне походження терміна, у Великій Британії та США його практично не вживають, використовують синонім «управлінський облік» [3, с. 48].

Термін «контролінг» в Західній Європі почав впроваджуватися в XX ст. і офіційно вживається у Німеччині, оскільки в теорії та практиці управління німецькими підприємствами відсутнє поняття «управлінський облік», а бухгалтерія чітко поділяється на фінансову і виробничу. Термін «контролінг» є загальноприйнятим у Німеччині, звідки він і прийшов до країн СНД, зокрема, й до України, де паралельно використовують терміни «контролінг» і «управлінський облік». В сучасному світі служби контролінгу функціонують у більшості успішних компаній [3, с. 48].

Аналіз робіт науковців доводить, що представники німецької економічної школи (І. Вебер, Г. Кюппер, Д. Хан, П. Хорват, К. Штайнле та ін.) під терміном «контролінг» здебільшого розуміють систему інформаційного забезпечення, планування та контролю. Авторитетними представниками американської школи контролінгу вважаються Р. Ентоні, Р. Хілтон, Р. Каплан, Ч. Хорнгрен, які, на відміну від німецьких учених, оперують здебільшого поняттями «управлінський облік» та «управлінський контроль» [9 с. 143; 13].

Ураховуючи існування двох історично сформованих шкіл «контролінгу» – англо-американської

і континентальної європейської, слід зазначити, що погляди вітчизняних науковців базуються переважно на концептуальних засадах європейської [2, с. 73].

Впровадження контролінгу на підприємствах та організаціях показав, що види контролінгу можна класифікувати не тільки за принципом обхвату (стратегічний і оперативний), але і за напрямками діяльності – фінансовий контролінг, контролінг маркетингу, логістики, інвестицій, інноваційних процесів, контролінг персоналу тощо. Одним із центральних його напрямів у загальній системі контролінгу, організованого на підприємстві, виділяється фінансовий контролінг.

Автор Н.С. Брохун, провівши дослідження терміна «контролінг» та посилаючись на В. Яременко, О. Сліпушко [15, с. 321], стверджує, що це поняття набуває різних трактувань у своєму визначенні, це «система», «елемент», «процес» та «концепція» (рис. 1) [3, с. 50].

Більшість дослідників основною причиною виникнення контролінгу називають необхідність здійснення системної інтеграції всіх аспектів процесу управління в межах підприємства. У зв'язку з цим контролінг покликаний забезпечити методичну й організаційну основу для підтримки основних функцій управлінської діяльності на підприємстві (аналіз, прогнозування, планування, облік, контроль) [6, с. 144].

Деякі автори, посилаючись на теоретиків контролінгу Д. Хана, Е. Майера, А. Дайле та практики впровадження контролінгу на підприємствах, стверджують, що види контролінгу можна класифікувати не тільки за принципом обхвату (стратегічний і оперативний), але і за напрямками діяльності – контролінг маркетингу, логістики, інвестицій, інноваційних процесів та фінансовий контролінг [4, с. 10].

Досі нема єдиної думки щодо визначення поняття «фінансовий контролінг». Кожен автор вкладає у визначення цього поняття своє бачення.

Так, Г.П. Костенко поняття фінансового контролінгу характеризує як нову технологію в управлінні фінансовими ресурсами підприємств, де базовою складовою частиною повинен стати фінансовий моніторинг під час упровадженні його в діяльність підприємства [7, с. 75].

Фінансовий контролінг є ефективною координуючою системою забезпечення взаємозв'язку між формуванням інформаційної бази, фінансовим аналізом, фінансовим плануванням і внутрішнім фінансовим контролем, що забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне виявлення відхилень фактичних її результатів від перед-

Рис. 1. Характеристика поняття «контролінг» із позицій різних трактувань його сутності

Джерело: структуроване по матеріалах 3, с. 50, 15, с. 321

бачених та прийняття оперативних управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію. Водночас фінансовий контролінг можна інтерпретувати як систему інформаційного забезпечення координації всіх підсистем управління, що передбачає використання методів і процедур із бюджетування, стратегічного планування, управлінського обліку, фінансової діагностики, інвестування, ризиків, управління ризиками та внутрішнього контролю, які в сукупності зорієнтовані на підвищення ефективності фінансово-економічних рішень і збільшення вартості компанії [1 с. 34, 11].

Фінансовий контролінг має забезпечити процес моніторингу, аналізу, планування і контролю за рухом усіх фінансових ресурсів підприємства та своєчасного виявлення і усунення вузьких місць у процесі діяльності [6, с. 145].

Різні автори, досліджуючи фінансовий контролінг, можливості його впровадження на вітчизняних підприємства та оцінюючи наслідки такого впровадження, доходять висновку, що це складна система, яка може бути поділена на підсистеми:

- оперативно-тактичну, у межах якої реалізуються завдання з координації й контролю виробничих і фінансових аспектів діяльності підприємства;

- стратегічну, спрямовану на досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства в умовах змінюваності бізнес-середовища і вдосконалення процесу стратегічного управління;

- організаційно-методичну, яка покликана створювати інформаційну систему для ефективного обліку, планування і контролю [2, с. 75].

З метою ефективного використання контролінгу загалом як системи і зокрема підсистеми фінансового контролінгу доцільно проаналізувати функції фінансового контролінгу та визначити необхідність їх застосування на вітчизняних підприємствах (таблиця 1).

Основні функції, які наведені в таблиці 1, що запропоновані різними авторами, підтверджують висновок, що підсистема фінансового контролінгу є складною. Разом з тим значна кількість функцій сприяє більш ефективному використанню фінансового контролінгу на підприємстві, які доцільно використовувати у комбінації із загальними функціями управління, такими як планування і прогнозування, аналіз, контроль та ін.

Висновки з проведеного дослідження. В умовах обмеженості фінансових ресурсів на вітчизняних підприємствах за наявності стійкої фінансової та політичної кризи для виживання та подальшого розвитку в цих складних умовах підприємствам дуже важливо мати прості і досить недорогі інструменти управління фінансами підприємства, що дасть змогу тримати на достатньому рівні фінансовий стан та мати перспективи подальшого прибуткового розвитку. Таким інструментом можна вважати систему фінансового контролінгу, використання якої

Систематизація функцій фінансового контролінгу

Джерело	Функція	Зміст функції
[4,5,6,7]	– нагляд за процесом реалізації фінансових завдань, встановлених системою планових фінансових показників і нормативів;	нагляд за процесом реалізації фінансових завдань
	– вимірювання ступеня відхилення фактичних результатів фінансової діяльності від прогнозованих;	вимірювання ступеня відхилення
	– діагностика за розмірами відхилень серйозних погіршень у фінансовому стані підприємства й істотного зниження темпів його фінансового розвитку;	діагностика за розмірами відхилень
	– розроблення оперативних управлінських рішень з нормалізації фінансової діяльності підприємства відповідно до передбачених цілей і показників;	розроблення оперативних управлінських рішень
	– коригування за необхідності окремих цілей і показників фінансового розвитку у зв'язку із зміною зовнішнього фінансового середовища, кон'юнктури фінансового ринку і внутрішніх умов здійснення господарської діяльності підприємства.	коригування за необхідності окремих цілей і показників фінансового розвитку
[10]	– координація; фінансова стратегія; планування та бюджетування;	координація; планування
	– бюджетний контроль;	контроль
	– внутрішній консалтинг;	консалтинг
	– методологічне забезпечення;	методологічне забезпечення
	– внутрішній аудит;	внутрішній аудит
	– ревізія;	ревізія
	– прогнозування;	прогнозування
	– фінансовий аналіз;	фінансовий аналіз
	– фінансовий контроль;	фінансовий контроль;
	– оцінка ризиків;	оцінка ризиків
	– система раннього попередження;	система раннього попередження
	– аналіз фінансових відхилень;	аналіз
	– нагляд за виконанням фінансових завдань, які регулює система фінансових норм і показників;	нагляд
	– діагностика серйозних відхилень показників фінансового стану підприємства і суттєвого зниження темпів його фінансового розвитку;	діагностика
	– розроблення оперативних управлінських рішень для нормалізації фінансової діяльності компанії;	розроблення оперативних управлінських рішень
	– коригування певних показників внаслідок зміни зовнішнього фінансового оточення, кон'юнктури фінансового ринку і внутрішніх умов здійснення господарської діяльності підприємства;	коригування певних показників
	– отримання фінансових ресурсів, управління ними та їх використання	отримання та управління фінансовими ресурсами

дає змогу готувати обґрунтовані управлінські рішення та не допускати ознак кризового стану на підприємстві.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Бердар М.М. Фінансовий контролінг як складова системи управління стійким розвитком підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 18. С. 33-37.
- Боярко І.Н., Гриценко Л. Л., Рябенков А.В. Концептуальна модель організації системи фінансового контролінгу на підприємстві. *Вісник Університету банківської справи*. 2017. № 1 (28). С. 72-77.
- Брохун Н.С. Що таке контролінг? *Вісник ЖДТУ*. 2007. № 4 (42). С. 48-53.
- Дзьоба В.Б. Ефективне управління фінансами за допомогою впровадження системи фінансового контролінгу. *Інститут підприємництва та перспективних технологій при Національному університеті «Львівська політехніка»*. 2007. № 605. URL: http://vlp.com.ua/files/02_31.pdf (дата звернення: 14.05.2019).
- Колас Б. Управление финансовой деятельностью предприятия: проблемы, концепции методы: пер. с англ.; под ред. Я.В. Соколова. Москва : ЮНИТИ, 1997. 576 с.
- Костецкий В.В. Фінансовий контролінг у системі управління фінансами підприємства. *Наукові записки. Серія Економіка*. 2012. № 19. С. 143-146.
- Костенко Г.П. Передумови впровадження фінансового контролінгу на підприємствах курортно-рекреаційної сфери. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2016. № 90. С. 70-77.
- Коцупатрий М.М., Гуцаленко У.О. Сутність та місце контролінгу в управлінні підприємством. *Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Економічні науки*. 2011. Т. 2. № 5. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/3766.pdf> (дата звернення: 14.05.2019).
- Малашенко В. Роль фінансового контролінгу в запобіганні фінансовому «лікінгу». *Вісник Національної академії державного управління*. 2012. № 2. С. 139-147.

10. Папп В.В., Бошота Н.В. Фінансовий контролінг як основа ефективного управління фінансами підприємства. *Молодий вчений*. 2014. № 11 (14). С. 90-92.

11. Терещенко О.О., Стащук Д.М., Савчук Д.Г. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансового контролінгу (до підсумків українсько-російського «круглого столу»). *Фінанси України*. 2011. № 2. С.117-126.

12. Фінансовий словник : учебное пособие / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко. 4-те вид., випр. та допов. Київ : Т-во Знання, КОО ; Львів : Вид-во Львів, банк. ін-ту НБУ, 2002. 566 с.

13. Фалько С.Г. Контролінг та його національні особливості. *Економіка та держава*. 2007. № 10. С. 14-18.

14. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга. Москва: Финансы и статистика, 1997. 800 с.

15. Яременко В., Сліпущко О. Новий тлумачний словник Української мови. Київ : Видавництво АКО-НІТ, 2000. Т. 1. 910 с.

REFERENCES:

1. Berdar M.M. (2017) Finansovy kontrolinh yak skladova systemy upravlinnia stiikym rozvytkom pidpriemstva [Financial controlling as a component of the management system of sustainable development of the enterprise. Investments: practice and experience]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 18, pp. 33-37.

2. Boiarko Y.N., Hrytsenko L. L., Riabenkov A.V. (2017) Kontseptualnaia model orhanyzatsyy systemy finansovoho kontrolynha na predpriiaty [Conceptual model of organization of the system of financial controlling at the enterprise]. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy*, vol. 1 (28), pp. 72-77.

3. Brokhun N.S. (2007) Shcho take kontrolinh? [What is controlling?]. *Visnyk ZhDTU*, vol. 4 (42), pp. 48-53.

4. Dzoba V.B. (2007) Efektyvne upravlinnia finansamy za dopomohoiu vprovadzhennia systemy finansovoho kontrolinhu [Effective management of finance through the introduction of financial control system]. *Instytut pidpriemnytstva ta perspektyvnykh tekhnolohii pry Natsionalnomu universyteti «Lvivska politekhnika»*, vol. 605. Available at: http://vlp.com.ua/files/02_31.pdf (accessed 14 May 2019).

5. Kolas B. (1997) Upravleniye finansovoi deiatelnosti predpriatiya: problemy, kontseptsyy metody [Management of the financial activity of the enterprise: problems, concepts methods]: per. s anhl.; pod red. Y.V. Sokolova. Moskva : YuNYTY, 576 p.

6. Kostetskyi V.V. (2012) Finansovy kontrolinh u systemi upravlinnia finansamy pidpriemstva [Financial control in the financial management system of the enterprise]. *Naukovi zapysky. Seriya Ekonomika*, vol. 19, pp. 143-146.

7. Kostenko H.P. (2016) Peredumovy vprovadzhennia finansovoho kontrolinhu na pidpriemstvakh kurortno-rekreatsiinoi sfery [Prerequisites for the introduction of financial control at the enterprises of resort and recreation sphere]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina*, vol. 90, pp. 70-77.

8. Kotsupatryi M.M., Hutsalenko U.O. (2011) Sutnist ta mistse kontrolinhu v upravlinni pidpriemstvom [The essence and place of controlling in the management of the enterprise]. *Zbirnyk naukovykh prats Vinnytskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, t. 2, vol. 5. Available at: <http://repository.vsau.org/getfile.php/3766.pdf> (accessed 14 May 2019).

9. Malashchenko V. (2012) Rol finansovoho kontrolinhu v zapobihanni finansovomu «likinhu» [The role of financial control in preventing financial «liquing»]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia*, vol. 2, pp. 139-147.

10. Papp V.V., Boshota N.V. (2014) Finansovy kontrolinh yak osnova efektyvnoho upravlinnia finansamy pidpriemstva [Financial controlling as a basis for effective enterprise finance management]. *Molodyi vchenyi*, vol. 11 (14), pp. 90-92.

11. Tereshchenko O.O., Stashchuk D.M., Savchuk D.H. (2011) Suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku finansovoho kontrolinhu (do pidsumkiv ukrainsko-rosiiskoho «kruhloho stolu») [Current state and prospects of development of financial control (to the results of the Ukrainian-Russian «round table»)]. *Finansy Ukrainy*, vol. 2, pp.117-126.

12. Finansovy slovnyk : uchebnoe posobye [Financial Dictionary: Study Manual] / A.H. Zahorodnii, H.L. Vozniuk, T.S. Smovzhenko (2002). 4-te vyd., vypr. ta dopov. Kyiv : T-vo Znannia, KOO ; Lviv : Vyd-vo Lviv, bank. in-tu NBU, 566 p.

13. Falko S.H. (2007) Kontrolinh ta yoho natsionalni osoblyvosti [Controlling and its national peculiarities]. *Ekonomika ta derzhav*, vol. 10, pp. 14-18.

14. Khan D. (1997) Planyrovanye y kontrol: kontseptsyia kontrolynha [Planning and control: controlling concept]. Moskva: Fynansy y statystyka, 800 p.

15. Yaremenko V., Slipushko O. (2000) Novyi tлумачnyi slovnyk Ukrainskoi movy [New Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language]. Kyiv : Vydavnytstvo AKONIT, t. 1, 910 p.

Velykyi Yurii

Candidate of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department Finance and Credit
Kiev National Trade and Economic University
Kharkiv Institute of Finance

Kosarieva Iryna

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of the Department Finance and Credit
Kiev National Trade and Economic University
Kharkiv Institute of Finance

Bahirov Akhmed Dzhamal ohly

Student
Kyiv National Trade and Economics University
Kharkiv Institute of Finance

TRANSPARENCY CONCEPT «FINANCIAL CONTROL» AND DISCLOSURE OF ITS SATISFACTION

Formulating the goals of the article. The main objective of the article is theoretical approaches to determining the need for financial control in the modern conditions of the country's economy as an instrument for strengthening the financial position of enterprises of various forms of ownership and activities. Substantiation of the main functions of financial controlling on the basis of research of scientific publications. Financial Controlling is a key management tool that can help prevent negative events in an enterprise.

Methodology. The development of the economy, especially in the difficult economic conditions that are currently characteristic of the country, requires the use of such methods that would allow it to compete without significant costs, to achieve profitable results through the use of special approaches, control methods which may become controlling, in particular financial controlling. In this regard, we consider ways to implement controlling, financial control in enterprises and organizations of the country.

Results. In the article the theoretical approaches to the definition of financial control and necessity of its realization at the enterprise are considered and systematized. The etymology of the concept of controlling (based on the existence of two historically formed schools of "controlling" - Anglo-American and continental European, it is determined that the views of domestic scholars are based mainly on the conceptual basis of European). Financial control is highlighted as a complex system, which can be divided into operational, tactical, strategic, organizational and methodical subsystems. A systematic list of functions of financial control, as the basis for the introduction and implementation of financial control system in the enterprise. In order to effectively use the controlling system as a whole, and in particular the subsystem of financial control, the functions of financial control are analyzed and the need for their application at domestic enterprises is determined.

Practical implications. Given the limited financial resources at domestic enterprises, in the presence of a stable financial and political crisis, which is especially important for survival and further development under these difficult conditions, it is very important for enterprises to have simple and fairly inexpensive financial management tools of the enterprise, which will allow maintaining a sufficient financial status and have prospects for further profitable development. Such a tool can be considered a system of financial control, the use of which allows for the preparation of sound management decisions and to prevent signs of crisis in the enterprise.

Value (originality). Financial control is an effective coordinating system for ensuring the interconnection between the formation of an information base, financial analysis, financial planning and internal financial control, which ensures concentration of control activities in the most priority areas of financial activity of the enterprise, timely detection of deviations of its actual results from the foreseen and adoption of operational management solutions that ensure its normalization. The originality of the article is satisfactory.